

1. a. x dākip m̄ ð sp̄erwā sin da. m̄ b̄ r̄ s̄ b̄ a. g
2. m̄i frunt ge. f̄ t̄ s̄ blum. va. t̄ æ
3. s̄o sp̄in a. le. n̄ (x) n̄ o ma. r̄ met m̄o sin̄ s̄
4. sp̄it̄ n̄ i s̄ va. r̄ v̄ erk
5. v̄ p̄ t̄ a. t̄ sk̄i p̄ k̄re. ḡ ð x̄o b̄ a. s̄ k̄ i m̄ o l̄ o b̄ r̄ o. æ t̄
6. d̄o t̄ i m̄ a. r̄ m̄ a. n̄ h̄ e t̄ n̄ sp̄ i n̄ t̄ o r̄ i n̄ s̄ f̄ i n̄ ḡ æ
7. d̄o sk̄i p̄ o r̄ s̄ l̄ i k̄ o m̄ v̄ m̄ o l̄ i p̄ m̄
8. i n̄ d̄ a. t̄ f̄ a. b̄ r̄ i k̄ i x̄ n̄ i k̄ s̄ m̄ e r̄ t̄ o s̄ i n̄
9. k̄ o m̄ h̄ e. ð k̄ i n̄ a. n̄ d̄ o x̄ b̄ r̄ a. s̄ t̄ i (1) - b̄ r̄ a. s̄ t̄ i (2)
10. o. b̄ æ f̄ i. æ b̄ e. æ || r̄ o. m̄ æ s̄ - m̄ i n̄ ḡ o l̄ ||
11. b̄ r̄ i n̄ ð s̄ t̄ v̄ e k̄ i l̄ o k̄ e s̄ o n̄
12. s̄o h̄ e m̄ e t̄ h̄ ð f̄ e i v̄ m̄ d̄ u l̄ i t̄ æ v̄ i n̄ v̄ e s̄ v̄ : p̄ m̄
13. h̄ e i v̄ o u m̄ i s̄ l̄ a. i. m̄ e t̄ n̄ k̄ n̄ a p̄ æ l̄
14. i k̄ h̄ e s̄ i n̄ k̄ n̄ i s̄ i n̄
15. a. n̄ s̄ e n̄ t̄ s̄ k̄ l̄ a. i. s̄ v̄ a t̄ n̄ i t̄ f̄ e. l̄ d̄ a. i. n̄
16. i ḡ b̄ i m̄ b̄ l̄ i t̄ a. k̄ n̄ i t̄ m̄ e t̄ h̄ a. ḡ a. i. m̄ b̄ e l̄ n̄
17. i k̄ h̄ e t̄ n̄ i t̄ d̄ a. i. n̄ h̄ o. æ f̄ a. i. d̄ æ
18. v̄ i h̄ e t̄ s̄ t̄ a. n̄ d̄ a. i. n̄ - d̄ i t̄ a. r̄ a. n̄ ḡ k̄ u m̄ t̄
19. sp̄ i n̄ - sp̄ i n̄ v̄ e p̄ - r̄ a. ḡ o b̄ o l̄
20. p̄ e t̄ (m̄ e t̄ k̄ l̄ e p̄) - m̄ a t̄ s̄ (z̄ o n̄ d̄ e r̄ k̄ l̄ e p̄) - k̄ l̄ o t̄ s̄
(2) - h̄ u t̄ - t̄ s̄ w̄ a. t̄ m̄ a t̄ s̄ k̄ æ - d̄ o f̄ l̄ o d̄ æ -
t̄ o. æ r̄ i x̄ æ - b̄ a n̄ - d̄ o ð d̄ i b̄ a n̄ o u t̄ - t̄ l̄ a. n̄ t̄
(m̄ i e d̄ e, f̄ i n̄ n̄ e, o n̄ b̄ e k̄.) - p̄ a. d̄ o s̄ t̄ u l̄ n̄ - o f̄
s̄ p̄ o. k̄ o b̄ l̄ u m̄ : (2) - h̄ a. i. x̄ - k̄ i k̄ o t̄ - f̄ l̄ o n̄ d̄ æ
21. d̄ i k̄ e. æ r̄ l̄ h̄ e t̄ s̄ h̄ e. l̄ o v̄ e. r̄ o l̄ t̄ i n̄ ð s̄ t̄ y. æ
b̄ r̄ a. x̄ t̄
22. d̄ o u k̄ r̄ e i s̄ t̄ n̄ s̄ t̄ r̄ i n̄ k̄ r̄ a. l̄ t̄ s̄ æ - o f̄ k̄ r̄ a. l̄ t̄ s̄ i s̄
f̄ a. m̄ e i
23. e n̄ p̄ l̄ a. n̄ t̄ l̄ a. i. t̄ n̄ h̄ o. p̄ o u w̄ o s̄ k̄ i p̄ m̄ s̄ l̄ o. p̄ æ
24. h̄ e i h̄ e t̄ æ r̄ æ h̄ e. æ æ m̄ b̄ i t̄ f̄ a. n̄ : h̄ o n̄ t̄ h̄ a. n̄ t̄
25. ḡ e. f̄ m̄ i t̄ v̄ e. b̄ r̄ e. d̄ o s̄ t̄ e. n̄ : - b̄ r̄ e. d̄ æ -
d̄ o b̄ r̄ e. s̄ t̄ æ
26. d̄ a. t̄ s̄ t̄ a. n̄ t̄ b̄ e. l̄ t̄ s̄ t̄ a. l̄ t̄ æ (2) n̄ i t̄ m̄ e. æ r̄
27. d̄ i m̄ a. m̄ d̄ i h̄ e t̄ n̄ l̄ e. v̄ n̄ a. x̄ ḡ o t̄ i f̄ r̄ a. n̄ k̄ r̄ i k̄
- o f̄ a. x̄ æ m̄ p̄ r̄ i s̄
28. d̄ o d̄ y. v̄ o l̄ i n̄ i t̄ i n̄ o h̄ e. m̄ æ l̄ b̄ l̄ e. v̄ n̄
|| Lucifer onbekend ||

29. d̄ o s̄ k̄ o. æ l̄ k̄ i n̄ d̄ æ b̄ i - o f̄ h̄ e m̄ e t̄ m̄ e. s̄ t̄ æ r̄
n̄ a. s̄ e. v̄ e. s̄ t̄ - o f̄ d̄ o s̄ k̄ o. æ l̄ m̄ e. s̄ t̄ æ h̄ e t̄
m̄ e t̄ s̄ k̄ i n̄ d̄ o s̄ n̄ a. s̄ e. v̄ e. s̄ t̄ (2)
30. i k̄ a. n̄ i t̄ k̄ u m̄ o f̄ o. æ t̄ i k̄ l̄ a. r̄ : b̄ i n̄
31. d̄ o k̄ u i. æ n̄ l̄ i s̄ o ḡ r̄ a. i. l̄ i m̄ e. l̄ i n̄ t̄ d̄ r̄ i n̄ ḡ æ
32. h̄ e i k̄ a. n̄ i t̄ - o f̄ k̄ e n̄ i t̄ n̄ a s̄ i v̄ e r̄ k̄ - h̄ e i h̄ e t̄
p̄ i n̄ o k̄ e. l̄
33. s̄ e t̄ æ s̄ ð s̄ t̄ o k̄ i n̄ d̄ i b̄ e. z̄ æ m̄
34. k̄ e. ḡ o l̄ n̄ i x̄ y t̄ o t̄ i t̄ - o f̄ d̄ a. v̄ a t̄ n̄ i t̄ m̄ e. æ r̄
a. n̄ d̄ a. i. n̄
35. h̄ e. i - k̄ h̄ e d̄ i a. l̄ t̄ v̄ e. k̄ e. r̄ u p̄ m̄
36. d̄ i f̄ e. æ i k̄ n̄ i t̄ r̄ i p̄ - d̄ o p̄ e t̄ n̄ b̄ i n̄ o v̄ i t̄
37. s̄ o b̄ i n̄ t̄ l̄ a. n̄ t̄ i n̄
38. s̄ o h̄ e t̄ m̄ e. æ s̄ t̄ h̄ u l̄ p̄ m̄ v̄ m̄ s̄ i n̄ ḡ e l̄ t̄ v̄ p̄ t̄ a. m̄ a. k̄ æ
39. h̄ e i s̄ a. l̄ t̄ n̄ o. i t̄ f̄ e. æ b̄ r̄ e n̄ ḡ
40. s̄ o i d̄ o h̄ e l̄ t̄ f̄ a. n̄ o m̄ e l̄ k̄ w̄ i t̄
41. d̄ o m̄ a. r̄ n̄ m̄ a t̄ f̄ o s̄ i f̄ e s̄ o v̄ p̄ k̄ u m̄ o
42. i n̄ a. s̄ m̄ e. k̄ æ m̄ e. æ s̄ w̄ e m̄ o i (2) ḡ o f̄ a. i. l̄ o k̄
43. h̄ e i h̄ e t̄ n̄ b̄ u l p̄ r̄ a. i. t̄ s̄ æ s̄ o m̄ d̄ a. t̄ o r̄ s̄ v̄
s̄ t̄ e r̄ k̄ i s̄ - o f̄ h̄ o. p̄ r̄ a. i. t̄ s̄ i s̄
44. v̄ e. i m̄ u t̄ æ d̄ o. e. n̄ o h̄ e l̄ t̄ h̄ e (b̄ a) e n̄ i m̄ d̄ o a. n̄ d̄ o r̄ æ
o f̄ h̄ e b̄ o
45. h̄ e l̄ p̄ æ r̄ v̄ m̄ t̄ l̄ e. d̄ o k̄ a. n̄ t̄ v̄ p̄ t̄ o t̄ i l̄ n̄
46. ð t̄ o t̄ i m̄ o v̄ m̄ a. n̄ i s̄ o. f̄ e t̄ a. i. t̄ m̄ u d̄ æ - o f̄
a. x̄ n̄ s̄ l̄ a. k̄
47. s̄ o h̄ e v̄ e t̄ - o f̄ v̄ e d̄ n̄ - v̄ i t̄ f̄ e s̄ t̄ o s̄ p̄ r̄ i n̄ ḡ k̄ u n̄
48. d̄ o t̄ y m̄ a. n̄ s̄ a. l̄ d̄ o b̄ o. m̄ e n̄ t̄ o
49. d̄ u w̄ e. æ s̄ t̄ o t̄ r̄ y t̄ æ d̄ i x̄ t̄
50. d̄ o k̄ l̄ o k̄ b̄ a ḡ i n̄ t̄ s̄ l̄ y d̄ n̄ f̄ u ð d̄ o k̄ e t̄ k̄
51. s̄ p̄ r̄ e i - k̄ i k̄ o r̄ i t̄ || spreiden niet bekend ||
y t̄ b̄ r̄ e. i. d̄ o
52. d̄ i f̄ e s̄ o h̄ e t̄ h̄ a. i. æ d̄ r̄ u k̄ a. f̄
53. s̄ i n̄ f̄ a. i. d̄ æ h̄ e t̄ m̄ s̄ e x̄ j̄ a. i. æ l̄ a. n̄ ḡ n̄ a. s̄ k̄ o. æ l̄
ḡ a. i. l̄ a. i. t̄ n̄
54. i k̄ h̄ e t̄ m̄ a. f̄ r̄ a. i. d̄ n̄ s̄ u. l̄ a. i. t̄ n̄ o b̄ e. i t̄ v̄ a. i. t̄ æ r̄
l̄ a. n̄ s̄ t̄ a. ḡ a. i. n̄
55. s̄ k̄ i. æ r̄ o h̄ o k̄ l̄ e n̄ - o f̄ k̄ u i. æ n̄ s̄ i j̄ o h̄ i n̄ i t̄ f̄ e. l̄ (1) - o f̄ f̄ o. l̄ e (2)

56. ste.n: frotⁿ binniks va.²t (1)-of ve.²t (2)
 || koplse frotⁿ ||
57. o:vm - kaxel - ha.²t - hatste: - do ta.ⁿo
 sta.²t Ino huk
58. ima.²:²t ist nox ta kout vmts ka.²: tsⁿ
59. di ka.²: s (1) - ke.²s (2) ge:ftⁿ held²er l²xt
 nou
60. hei trukt pe.²t a.²nastat (2) - ook wel:
 a.²nasta.²:t (1)
61. tunk va.²m: jim hi² a.²ls fa.²: rⁿ mets
 kermis
62. do.m²ne: sei da.²egt fulma.²: k²t is
63. dou sa.²χ²t mi vel ma.²da v²ust nrksego
64. da sva.²: lywⁿ koma uka.²l gou ve.²r
65. sa.²st fa.²na.²: v²ant nits da.²m:
66. las sei uk gra.²:χ ka.²: s (1) - of ke.²: s (2)
67. si mot²er istak - of kopt - of a.²nsmuts
68. thetⁿ va.²ms da.²χ ve:st - ent is d² sul²
 a.²v²nt
69. dat jungk² lo:pt v²blv.²at² futⁿ
70. da sitⁿ ba.²st indi ka.²n
71. igv² da.²topost ombri²f bra.²xt
72. ik he p²na.²nt hart
73. suks dwa.²χ bon²ls ka.²χ knit met omga.²n
 of kenknit
74. na.²:t k²fidr²χ slā.²n v²at par.²t (1) - of
 tpe.²t (2) fuda ni²wa ka.²o
75. ik bē v²at ko.²ts²χ fa.²m² uka.²l
76. da so.² fa.²na kv.²n²χ hetuk d²lda.²:t v²:st
77. ve:st gē va.²gōma.² kor t²v²:²n:
 || ompils'bo:χ ||
78. di ro.²χⁿ he la.²o do.²ms
79. ik lo.v² gē v²:at fa.²n (2) - gē v²:at (1)
80. st kin va.²χa.²ldv.²at fo.²da² t² do.²
 vada kon
81. sino.²erⁿ lo:pa ē sino: g²on tra.²:n²
82. h²meiska r²metⁿ k²erfka nart b²stuga.²:n

- um bra.²: m²o sukⁿ?
83. da m²stⁿ sp²tytila.²d?
84. hei setⁿ ke: l v²f fāⁿg²v²elt
85. st var da mē²son a.²nd²χ n²ergō² v²m²o
 redⁿ a²v²mgelt
86. da munt is k²and²ro:χ fa.²na d²st
87. da v²eglo: p²t metⁿ bu²xt - t²χⁿ ent v²m
 da.²t la.²o
88. ik hent v²m²al foda klei²n²o² j²ng²o k²xt
89. da buk is mo.²ob in: k²st²o (1) - of k²st²o (2)
 b²:²ls (1) || b²:²ls - of bro.²at = wittebrood;
 r²og²bro.²at = roggebrood ||
90. hei het nit la.²o s²oⁿ ma.² vel mo.²o
91. ina ska.²dy² ist n²χ² at b²est²
92. d² sk²l² m²at gut m²ks k²en²
93. sin²as a.²st min hut uk fi²n² k²ē²st
94. ik v²:t nit va.² k²am suk² mut
95. oⁿ kouwa held²er is gut fo.²at bi.²o
96. ik must d²ablut dr²ng²o v²ma.²nt²sterk²o
97. ik sa.²l e:st²o k²eil in²sta.²l ha.²lo
98. m² br²o² va.²χ mu (1) - of va.²χ mu.²at (2)
99. da melk fent² - of melk bu²o² hetⁿ gro.²o
 v²ck
100. di k²ar²na melk (1) - of sup² (2) i²χ dan ē s²o: r -
 styrom²met v²o²v²m
101. va s²ou d² di p²at i²n: y²o² f²l²sm²o k²en²
102. d²o² fa.²lt n²ks v²m² t²o segⁿ?
103. hei k²omt no.²itⁿ m²nyts la.²:t
104. Inita.²: l²o b²imberg²on di fy.²o² sp²oe²fo
 || sp²oe²fo = overgeven en ook spuwen - k²st²o
betekent overgeven, maar is ordinair
 fli²bo = kwijlen ||
105. darfst v²upt²o dr²akⁿ?
106. insne: k² he²en st²ak y²to br²χ fa.²:²t
107. da mast²o k²oma v²m²o² f²pl²o² t²o sin
108. hei is fa.²nsne: k²omⁿ: metⁿ d²iko b²o.²s
 met sentⁿ || gelt ||

109. di dφ^{er} isfa_rm lφ.kahout ma_r:kt
 110. ontrouda frou mat-of mut na_r: 's kens
 111. Ik he grasa_r: 't ma_rt va_r: 'ge: 'gutsa_r: 't

(1)-of g_rngut (2)

112. da brouwe se_rt stixnōts dy^{er} vmta bouwen
 113. ba_r:kō - ik ba_r:k - dou ba_r:kst - jou ba_r:kō
 he_ri ba_r:kt - ba_r:kōr - ve_ri ba_r:kō - ik ba_r:kōr - dou
 ba_r:kōr - jou ba_r:ktⁿ - he_ri ba_r:kōr - ve_ri ba_r:ktⁿ
 ve_ri he_ri ba_r:kt
 114. bidⁿ - ik bit - dou bist - jou bids - he_ri bit - ve_ri
 bids - bids ve_ri - ik bo_r:t - ik he bo_r:dⁿ - bo_r:dⁿ
 se_ri uk
 115. tixn kleintje ma_r: he_ri i_rgut
 116. da kest he_r: 's kens kre_r:d v_r: ma_r:kt
 117. he_ri het se_rt dā_r:t ar mi dē_r:kō sou
 118. st me_r:skō se_ri dā_r:t ar gō_r:k ha_r:t
 119. dā_r:t va_r: 'rⁿ fe_r:f p_r:zⁿ
 120. vnder diⁿ i kabo: m le_r:tāt fuli kōls
 121. st va_r:t ar kō: kt ha_r:st - of tixte. ont kō: kⁿ
 a_r:n - st kō: kt a_r:l
 122. st kō: i i_rno grun - tixnō ma_r: pa_r: ma_r:t
 123. ma_r: one: kō vnt ma_r: kt metⁿ e_r: - of
 metāt ge: l fa_r:n: e_r: // do: 's_r //
 124. dā_r:t bo: m kō sa_r: l dā_r: nit best gru 's kens
 125. domōne: het best v_r:n
 126. ds out hys is a_r: fbra_r: nt

127. da melk spoe_r:tō ku ytāt ja_r: 'r
 128. da kōstōr lytō kōk // on kry_r: - kry_r: 'n //
 129. da dā_r:ms fa_r:nō kōe_r: va_r: gⁿ? by: gō vnder_r:
 gōv_r:xt

130. dā_r:t ve: dytō 's kva_r: m: na_r: lytⁿ?
 131. sō hem_r: bontⁿ bō_r: slā_r: gⁿ?
 132. dā_r: sy_r: va_r:t dā_r:n - of skra_r: l - of m b_r:t_r: s_r: flātōr_r
 133. dā_r: le_r:tⁿ dā_r:k pa_r: k s_r:ne:
 134. st i_rneuw_r x he_r:t le: dⁿ dā_r:k di s_r:n he
 135. s_r:ne: k vnt a_r: l he: l_r: c_r: 's_r (1) - of s_r:n e_r: 's (2) - stāt
 136. dun - ik dunōt - dou dust - jou dunōt - he_r: dūtāt -
 ve_ri dunōt - jim dunt - se_ri dunōt - ik de: tāt (1) -
 of ik de: tāt (2) - dou de: stāt - jou dedonāt - he_r:
 de: tāt (1) - of de: tāt (2) - ve_ri de: dūtāt - jim de: dⁿ -
 se_ri de: dⁿ - de: tix dāt (1) - of de: tix tāt (2) -
 de tātāt ma_r: (1) - of de: tātāt ma_r: (2) - de: dā_r:n se_r: tāt ma_r
 137. do: pō - do: p_r: j_r: r_r:k - do: p_r: font - dā_r: sōlda: tⁿ
 138. dā_r: 'sō - he_r: dōst - he_r: dōstō - he_r: het dōst
 139. bino - ik bin - dou bist (2) zegt ook wel dōst jou
 bino - he_r: bint - ve_ri bino - jim bino - se_r: bino -
 bintōr - buntōr - ik he bō_r:
 140. Locale landmaten: alleen ha_r: are en ea.
gebruikelijk
 141. Locale waterenomen: dā_r: he: v_r:stōst - dā_r: kōlk - dā_r:
 kōmpa_r: 'jōsfa: t - dā_r: sp_r: v_r:stōst - dā_r: kōmpa_r: v_r:k. (De
 Kōmpa_r: v_r:k) - dā_r: p_r: v_r: v_r:k (De h_r:n s_r:n w_r:k) - dā_r: r_r: v_r:stōst -
 dā_r: fē: 's_r: d_r:n (De Veenscheiding)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is tfe. n

De inwoners heten: fē: stas

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners op 1 Jan. 1950: 10.524.

Taaltoestand. Buurten: plā, 'syt (Plan Zuid) - tno. d n - tsyd n - t vst n - tme. r -
fo: rme. r

In Heerenveen is de taaltoestand zeer onoverzichtelijk. 'Hodoende kan slechts met het grootste voorbehoud de navolgende schatting der zegglieden, aangevuld en gecontroleerd door opmerkingen van anderen, worden gegeven. De huiselijke omgangstaal zou dan voor ongeveer 75% der bevolking het Feensters (een stadsfries dialect) zijn, voor 20% het Fries en voor 5% het Algemeen Beschaafd Nederlands. In een aantal straten werd gezin voor gezin de familiale taal genoemd. Feensters en Fries blijken elkaar onregelmatig af te wisselen, met nu en dan een keer Gronings of Hollands er tussen door. De omgangstaal op straat en schoolplein bv. is meest Feensters, hoewel het Fries ook geen uitzondering is. De taal van het publieke leven is, op een enkele Friese uitzondering na, meer of minder zuiver A.B.N. Het is geen zeldzaamheid dat in één gezin zowel Feensters als Fries voertaal is. In het gezin van de proefpersonen spreekt bv. de vader steeds Fries; de moeder en de kinderen spreken meest Feensters; de volwassenen kunnen zich zo nodig ook vlot in het Fries uitdrukken; de schoolgaande jeugd spreekt hier alleen Feensters. De sociale bovenlaag als geheel bedient zich van het A.B. als voertaal, zelfs als de sprekers het Fries goed beheersen.

Wat er verschil bestaat tussen het Feensters van de ouderen en jongeren, blijkt uit de teksten. Terwijl de oudere bv. bator gebruikt (bater), kiest de jongere zonder aarzelen bo. rtor, een vorm die dichter bij 't A.B. ligt. De middelen van bestaan zijn voornamelijk industrie en handel. Een honderd arbeiders van hier werken in de Noord-Oost-Golda, terwijl ook omgekeerd een flink aantal arbeiders uit de omgeving hier werk vinden.

Zegglieden. 1: Sander Freerks Prins, 19 j.; hier geb.; kaas handelaar; heeft hier steeds gewoond; v. uit d'je Haske, M. uit Heerenveen,

2. Janna Cornelis Prins, geb. Veldman; 46 j.; hier geb.; huisvrouw; heeft steeds hier gewoond; v. uit De Knipe, M. uit Apeldoorn; spreekt gewoonlijk Feensters, kent ook landfries; moeder van 1.